

Starostwo Powiatowe w Mogilnie

**INFORMACJA O STANIE ROLNICTWA
W POWIECIE MOGILEŃSKIM**

Listopad 2023 roku

STAN ROLNICTWA W POWIECIE MOGILEŃSKIM

Niniejsze opracowanie przedstawia sytuację rolnictwa w Powiecie Mogileńskim. Zostało ono przygotowane w oparciu o materiały otrzymane z Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Mogilnie, urzędów miejskich i gminnych, banków spółdzielczych i instytucji oraz firm sektora rolno-spożywczego, Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i Powiatowego Urzędu Pracy. Przedstawiona została kondycja finansowa gospodarstw rolnych oraz stan plantacji i sytuacja na rynku żywca i mleka.

W informacji znalazły się dane dotyczące ilości gospodarstw ekologicznych oraz ilości gospodarstw agroturystycznych w naszym powiecie.

Opracowanie zawiera także szereg danych dotyczących pomocy socjalnej udzielonej mieszkańcom wsi, a także aktualny stan bezrobocia w powiecie.

➤ INFORMACJE OTRZYMANE Z POWIATOWEGO ZESPOŁU DORADZTWA ROLNICZEGO W MOGILNIE

Kondycja finansowa gospodarstw rolnych

W roku 2022 sytuacja w polskim rolnictwie w zakresie opłacalności produkcji i dochodów gospodarstw była pod silnym wpływem spadku cen produktów rolnych przy jednoczesnym wzroście cen na środki do produkcji. Drastyczny wzrost cen na środki do produkcji przyczynił się do uruchomienia dofinansowania do zakupionych nawozów oraz materiału siewnego. Ponadto rolnicy mogli otrzymać wsparcie do sprzedanych zbóż, roślin oleistych i gryki.

Dopłaty obszarowe nadal w znacznym stopniu wpływały na dochody gospodarstw rolnych. Rolnicy, aby otrzymać wsparcie muszą dostosowywać się do nowych wymogów. Od 2023 roku wycofano płatność za zazielenianie, a w zamian dodano dobrowolną płatność do ekoschematów. Rolnikom jest coraz trudniej spełniać dodatkowe wymagania, w niektórych przypadkach nie ma możliwości zastosowania dobrowolnych praktyk przez co otrzymują coraz mniej dopłat.

Gospodarstwa chętnie korzystały ze środków unijnych. Bariery zniechęcającą rolników do korzystania z dofinansowania są zaostrzone kryteria przystąpienia do programów oraz długi czas oczekiwania na rozpatrzenie wniosku. Zanim rolnik otrzyma pozytywną decyzję z ARiMR, ceny na planowane do zakupu maszyny wzrastają.

Kondycja finansowa gospodarstw rolnych jest zachwiana poprzez konflikt zbrojny na Ukrainie co powoduje napływ taniego, o złych parametrach zboża przy jednoczesnej destabilizacji na rynku środków do produkcji. Ponadto rolnicy w wyniku napływu taniego zboża z Ukrainy mieli problem ze sprzedażą swoich płodów rolnych, gdyż w magazynach zalega ukraińskie zboże.

Stan plantacji

Stan plantacji roślin uprawnych w wyniku długotrwałej suszy, która wystąpiła w miesiącach maju i czerwcu spowodowała znaczne straty w uprawach. Skutkowało to znacznym obniżeniem plonów. Można stwierdzić, że rolnicy patrzyli z obawą w przyszłość bo niższe plony i niekorzystne warunki cenowe płodów rolnych skutkowały niskimi nakładami finansowymi w następnym roku wegetacyjnym.

Sytuacja rynku żywca i rynku mleka

Rynek żywca i mleka tak jak w przypadku rynku płodów rolnych wiąże się z wysokimi nakładami finansowymi przy jednocześnie spadających i coraz niższych cenach skupu. Wielu rolników decyduje się na rezygnację z hodowli z powodu braku opłacalności. Sytuacja na rynku żywca destabilizuje dodatkowo wojna na Ukrainie.

Pomoc doradców przy opracowaniu wniosków o środki unijne

W roku 2022 w Powiatowym Zespole Doradztwa Rolniczego w Mogilnie opracowano 258 wniosków o dopłaty bezpośrednie oraz 2 Plany poprawy dobrostanu zwierząt. Za pomoc przy wypełnianiu wniosków rolnicy ponosili opłaty.

W roku 2023 rolnicy mogli skorzystać z darmowego wypełniania wniosków obszarowych przez doradców ODR. Duże nasilenie pracy przy wypełnianiu wniosków przy płatnościach bezpośrednich i dobrostanie zwierząt zbiegło się w czasie z wnioskami na budowę silosów, dopłaty do nawozów i wsparciem do sprzedaży zbóż, roślin oleistych i gryki. Ponadto rolnicy oczekiwali na szybkie opracowanie planów nawozowych, które w ramach ekoschematów zadeklarowali we wnioskach obszarowych.

Gospodarstwa ekologiczne w powiecie mogileńskim.

W powiecie mogileńskim jest 7 gospodarstw ekologicznych.

GMINA	Ilość gospodarstw ekologicznych
Mogilno	2
Strzelno	0
Jeziora Wielkie	4
Dąbrowa	1

➤ INFORMACJE OTRZYMANE Z 4 GMIN

Urząd Miejski w Mogilnie

ROK 2022

Przypis podatku rolnego wynosił – 2 212 669,00 zł.

Zaległości podatkowe wynosiły – 131 552,00 zł (na dzień 01.01. 2022 roku).

Wysokość wpłaconego podatku rolnego wynosiła – 2 213 060,00 (w tym 50 625,00 zł., stanowiące zaległości podatkowe za lata poprzednie).

Z umorzeń podatku skorzystało – 2 rolników.

Wpłaty podatku gruntowego dokonało w terminie:

I rata 2022 roku – 73,50% rolników

II rata 2022 roku – 70,40% rolników

III rata 2022 roku – 59,40% rolników

IV rata 2022 roku – 73% rolników

Terminy płatności podatku przypadają na dzień: 15 marca, 15 maja, 15 września i 15 listopada każdego roku.

Na zaległości podatkowe wysyłane są upomnienia i tytuły wykonawcze do Urzędu Skarbowego.

Ilość gospodarstw rolnych w gminie:

Ilość gospodarstw do 6 ha	Ilość gospodarstw od 6 ha do 30 ha	Ilość gospodarstw powyżej 30 ha	W tym ilość gospodarstw agroturystycznych
888	536	42	10
Ogółem ilość gospodarstw w gminie Mogilno: 1 466			

Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie Mogilno wynosi 12,2215 ha.

Urząd Miejski w Strzelnie

ROK 2022

Podatek rolny wpłacono w – 97 %.

Z umorzeń podatku rolnego skorzystało – 4 rolników.

Gmina udziela pomocy socjalnej rolnikom i mieszkańcom wsi.

Z pomocy socjalnej skorzystały – 142 rodziny.

Problemy rolników wynikają najczęściej z warunków atmosferycznych, które w ostatnich latach występują na obszarze naszego województwa (zjawisko suszy).

Ilość gospodarstw rolnych w gminie:

Ilość gospodarstw do 6 ha	Ilość gospodarstw od 6 ha do 30 ha	Ilość gospodarstw powyżej 30 ha	W tym ilość gospodarstw agroturystycznych
444	392	84	0
Ogółem ilość gospodarstw w gminie Strzelno: 920			

Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie Strzelno wynosi 12,9500 ha.

Urząd Gminy Jeziora Wielkie

ROK 2022

Wysokość podatku rolnego od osób fizycznych wynosiła – 588 734,21 zł.

Wysokość podatku rolnego od osób prawnych wynosiła – 29 647,00 zł.

Z umorzeń podatku rolnego skorzystało – 8 rolników.

Umorzono podatek rolny na kwotę – 4 394,19 zł.

Gmina udziela pomocy socjalnej rolnikom i mieszkańcom wsi.

Z pomocy finansowej skorzystało – 7 rodzin rolników.

Z pomocy dla dzieci w szkole w formie posiłków skorzystało – 6 rodzin.

Korzystało z pomocy gminy – 120 rodzin.

Rolnicy najczęściej zgłaszają się do gminy z wnioskiem w sprawie umorzeń zaległości podatku, z powodu występowania niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

Ilość gospodarstw rolnych w gminie:

Ilość gospodarstw do 6 ha	Ilość gospodarstw od 6 ha do 30 ha	Ilość gospodarstw powyżej 30 ha	W tym ilość gospodarstw agroturystycznych
402	284	35	1
Ogółem ilość gospodarstw w gminie Jeziora Wielkie: 721			

Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie Jeziora Wielkie wynosi 10,3 ha.

Urząd Gminy Dąbrowa

ROK 2022

Podatek rolny regularnie wpłacało – 70% rolników.

Pozostała część rolników uiszczała należność poza ustalonymi terminami płatności określonymi w nakazach płatniczych.

Ilość wniosków o umorzenie zaległości podatkowych – 1 wniosek.

Udzielono ulgę podatkową w wysokości – 827,00 zł.

Z pomocy socjalnej skorzystało – 85 rodzin,

w tym 2 rodziny osiągające dochód z powierzchni użytków rolnych równej lub powyżej 1 hektara przeliczeniowego.

Ilość wniosków o odroczenie i rozłożenie na raty – 2 wnioski.

Powszechnie stosowaną pomocą w gminie są odroczenia i rozłożenia na raty należności czy zaległości podatkowych.

Głównym powodem wskazanym przez rolników we wnioskach była trudna sytuacja finansowa, spowodowana przeznaczeniem posiadanych środków finansowych na zakup nawozów, paliw oraz pasz dla trzody w celu utrzymania stada.

W gminie Dąbrowa od kilkunastu lat kontynuowana jest polityka podatkowa zaakceptowana przez mieszkańców wsi w taki sposób, że uchwalone podatki płacą wszyscy podatnicy bez wyjątku, w związku z czym umorzenie podatku występuje w wyjątkowej sytuacji tj. zaistnienia klęski żywiołowej czy utraty losowej majątku.

Ilość gospodarstw rolnych w gminie:

Ilość gospodarstw do 6 ha	Ilość gospodarstw od 6 ha do 30 ha	Ilość gospodarstw powyżej 30 ha	W tym ilość gospodarstw agroturystycznych
242	270	55	1
Ogółem ilość gospodarstw w gminie Dąbrowa: 567			

Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie Dąbrowa wynosi 13,0 ha.

➤ **INFORMACJE OTRZYMANE Z MIEJSKO – GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W MOGILNIE**

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mogilnie poinformował, że w roku 2022 pomocy udzielono 396 rodzinom zamieszkującym na terenie wsi, w tym 8 rodzinom rolników. Pomoc udzielona została w formie finansowej – zasiłki stałe, okresowe, celowe, zdarzenia losowe i niefinansowej – schronienie, posiłki, opłata za domy pomocy społecznej, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

➤ **INFORMACJE OTRZYMANE Z KRAJOWEGO OŚRODKA WSPARCIA ROLNICTWA ODDZIAŁ TERENOWY W BYDGOSZCZY**

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Bydgoszczy przekazał dane dotyczące powierzchni dzierzawionych gruntów na terenie powiatu mogileńskiego, które przedstawiono w poniższej tabeli:

Lata	Gminy			
	Dąbrowa	Jeziora Wielkie	Mogilno	Strzelno
stan na koniec roku	powierzchnia dzierzawionych gruntów w ha			
2010	155	944	1346	471
2011	121	840	650	477
2012	118	723	569	461
2013	82	587	562	439
2014	84	547	501	431
2015	81	439	440	428
2016	189	285	437	428
2017	246	248	516	427
2018	250	284	514	428
2019	250	284	582	427
2020	251	284	580	426
2021	251	287	681	375
2022	250	288	684	383
30.06.2023	250	288	683	386

➤ **INFORMACJE OTRZYMANE Z PAŃSTWOWEGO GOSPODARSTWA WODNEGO WODY POLSKIE ZARZĄD ZLEWNI W INOWROCŁAWIU**

W Powiecie Mogileńskim na pobór wód podziemnych na potrzeby nawadniania upraw rolniczo-warzywnych poprzez deszczowanie w latach 2021 i 2022 zostało wydanych 12 pozwoleń wodnoprawnych.

Informacji udzielono na podstawie art. 332 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku – Prawo Wodne (Dz.U. z 2022 roku, poz. 2625 – tekst jednolity) i w związku z § 3 pkt 27 Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 10 września

2020 roku w sprawie systemu informacyjnego gospodarowania wodami (Dz.U. z 2020 roku, poz. 1656).

➤ INFORMACJE OTRZYMANE Z PLACÓWKI TERENOWEJ KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO W INOWROCŁAWIU

Placówka Terenowa KRUS w Inowrocławiu przesłała informację dotyczącą liczby wypadków zgłoszonych w roku 2021 i 2022 z terenu Powiatu Mogileńskiego.

Oddział Regionalny: Bydgoszcz (02)
Placówka Terenowa: Inowrocław (05)
Dział 1. Informacja o zgłoszeniach zdarzeń wypadkowych /ogółem/

L.p.	Gmina	Liczba zgłoszonych wypadków w roku 2021	Liczba zgłoszonych wypadków w roku 2022
1.	Dąbrowa	5	5
2.	Jeziora Wielkie	6	4
3.	Mogilno	19	14
4.	Strzelno	9	6
Razem liczba zgłoszeń		39	29

➤ INFORMACJE OTRZYMANE Z BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie Oddział w Mogilnie

W 2022 roku kredyty rolnicze spłacane były w terminach wynikających z umów kredytowych, w zaledwie kilku przypadkach wystąpiły opóźnienia kilkudniowe (od 0 do 30 dni), które spowodowane były nieterminowym otrzymaniem należności za sprzedane produkty rolnicze lub pogorszeniem sytuacji ekonomiczno-finansowej i chwilowej utracie zdolności kredytowej. Bank w 2022 roku nie dokonywał przesunięcia terminu płatności kredytów rolniczych oraz nie występowały prolongaty w spłacie zadłużeń. Należy ocenić, iż klienci z sektora rolniczego bez większych problemów, prawidłowo obsługiwali swoje zadłużenie z tytułu zaciągniętych kredytów. W 2022 roku największym zainteresowaniem cieszyły się kredyty dla rolnictwa tj. tzw. AGROKREDYT oraz odnawialne w rachunku bieżącym, obrotowe, preferencyjne (z dopłatami ARiMR) na zakup użytków rolnych i urządzenie gospodarstw rolnych. W stosunku do 2021 roku udzielono mniej o kwotę 530 400,00 zł kredytów rolniczych. W ogólnym obliżu kredytowym 42,67% to kredyty dla rolnictwa (w 2021 roku stanowiły one 56,00% obliża kredytowego). Udział kredytów rolniczych w obliżu kredytowym zmalał o 13,33% w stosunku do ubiegłego roku. Natomiast udział kredytów preferencyjnych z dopłatą ARiMR w kredytach rolniczych wynosił 55,40% (w roku 2021 kredyty preferencyjne stanowiły 59,42% kredytów rolniczych). Udział kredytów preferencyjnych w kredytach rolniczych zmalał o 4,02%.

Sytuację finansową w 2022 roku rolników, którzy są klientami naszego Banku można ocenić dobrze. Pomimo trudności panujących w sektorze rolnym w 2022 roku spowodowanym między innymi wybuchem wojny na Ukrainie, wysoką inflacją oraz wysokimi cenami paliw kredyty rolnicze były obsługiwane prawidłowo.

Nastąpił jednak spadek w ilości udzielanych kredytów, który był skutkiem ostrożnościowego podejścia do trudnej sytuacji na rynku zbóż spowodowanej między innymi wysokimi cenami nawozów rolnych oraz cenami paliw, które w największym stopniu miały wpływ na mniejsze zainteresowanie kredytowaniem. Zakładane przez klientów plany sprzedaży bydła, trzody chlewnej czy płodów rolnych, ze względu na wzrost kosztów były trudne do oszacowania, a co za tym idzie cała sytuacja finansowa gospodarstwa była niepewna. Do tego czynnik wysokich stóp procentowych, które do połowy 2022 roku ciągle wzrastały przyczynił się

do zmniejszenia ilości kredytów w sektorze rolnym. W 2022 roku nie wystąpiła klęska suszy ani przymrozków.

Bank w swojej ofercie miał nowy produkt kredytu dla rolników „NASZ PROMOCYJNY Z DOPLATĄ” – kredyt obrotowy w rachunku: oprocentowanie od 2,9%; prowizja 0%.

Ponadto klienci z sektora rolniczego byli także zainteresowani kredytami konsumenckimi, a wśród nich nowym produktem tzw. „BEZPIECZNY KREDYT” – ze stałą stopą kredytową oraz „KREDYT EKOLOGIA” przeznaczony na finansowanie inwestycji ekologicznych oraz odnawialnych źródeł ciepła; oprocentowanie od 7%, prowizja 3%.

Spółdzielcza Grupa Bankowa Bank Spółdzielczy w Strzelnie

Bank Spółdzielczy w Strzelnie przekazał informację zawierającą wyniki danych sprawozdawczych oraz analiz sporządzonych w danych zagadnieniach przez analityków Banku Zrzeszającego zawartych w opracowaniach „Ryzyko w wybranych sektorach gospodarki 2022 roku”. Udzielono odpowiedzi czy występowały trudności w spłacie kredytów w roku 2022 oraz jaki był stopień spłaty kredytów: należności zagrożone sektora rolnego kształtowały się w banku w okresie 2022 roku na poziomie 0,18 % wielkości portfela kredytowego ogółem (wartości nominalne) co świadczy o niskim poziomie trudności w spłacie kredytów. Problemy kredytowe występowały w analizowanym okresie głównie w sektorze kredytów osób fizycznych oraz przedsiębiorców indywidualnych. Można jednak określić poziom występowania trudności z wywiązaniem się z zobowiązań jako podwyższony ale na stabilnym poziomie w stosunku do przewidywań analityków rynku finansowego.

Według informacji Krajowego Rejestru Długów Biura Informacji Gospodarczej (dalej KRDBIG) ogólna wartość zadłużenia dla rolnictwa (uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową) w roku 2022 wyniosła 275,9 mln zł. Największą część 101,3 mln zł – przypada na uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana). W tej grupie jest też najwięcej dłużników, bo 1.987 na 4.227. Za to 71,9 mln zł stanowi zadłużenie podmiotów zajmujących się działalnością usługową, wspomagającą rolnictwo. Trzecie najwyższe zadłużenie przypada na uprawy rolne inne niż wieloletnie (niemal 52 mln zł). Najbardziej zadłużeni są rolnicy z województwa mazowieckiego (49,1 mln zł) oraz wielkopolski (35,1 mln zł). Natomiast pod względem formy prowadzenia działalności największą grupę w KRDB stanowią rolnicy prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą (58%) i większe przedsiębiorstwa, których łączne zadłużenie wynosi po ok. 140 mln zł.

Portfel kredytowy całego sektora bankowego wykazywał pod względem zaciągania nowych zobowiązań stan stagnacji. Sprzedaż produktów kredytowych opierała się głównie na kredytach konsumenckich.

Sytuacja finansowa rolników w roku 2022 – koniunktura w rolnictwie nie jest korzystna. Według ostatniego badania GUS utrzymują się pesymistyczne opinie rolników, które różnią się jednak w zależności od formy prawnej gospodarstwa i rodzaju prowadzonej działalności. I tak, gospodarstwa specjalizujące się w produkcji zwierzęcej korzystniej oceniały koniunkturę niż użytkownicy gospodarstw wielokierunkowych. Najwięcej negatywnych opinii wyrazili za to użytkownicy gospodarstw indywidualnych ukierunkowanych na produkcję roślinną.

Najbardziej pesymistyczni w swoich ocenach byli użytkownicy gospodarstw rolnych od 1 do 5 ha użytków rolnych. W pierwszy półroczu 2022 roku ocena ogólnej sytuacji w gospodarstwach rolnych nie zmieniała się w porównaniu z poprzednią edycją badania, zarówno opłacalność produkcji rolniczej oraz zapotrzebowanie na produkty rolne zostały ocenione tak samo negatywnie, jak w drugim półroczu 2021 roku. W czerwcu br. w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku, rolnicy znacznie bardziej negatywnie oceniali jednak ogólną sytuację swoich gospodarstw. Z badań Instytutu Rozwoju Gospodarczego (IRG) Szkoły Głównej Handlowej wynika natomiast, że w III kwartale 2022 roku nastąpiła poprawa sytuacji w rolnictwie, ale była ona słabsza, niż wstępnie oczekiwano. Wartość wskaźnika koniunktury rolnej IRGAGR wzrosła w ciągu kwartału o 6,8 pkt. do -16,9 pkt. była również znacznie niższa niż rok temu, niższa od wieloletniej średniej

i od przeciętnej dla trzeciego kwartału. Poprawę koniunktury w największym stopniu odczuły gospodarstwa położone w makroregionie północnym i zajmujące się uprawą roślin wieloletnich. Oceny ankietowanych odnośnie bieżącej sytuacji w rolnictwie pozostały złe. Według informacji IRG na te oceny wpływa utrzymujący się wzrost kosztów produkcji, za którym nie nadąża wzrost cen produktów rolnych. Nieznacznie wzrosły zakupy nawozów sztucznych i pasz treściwych, obniżył się natomiast poziom wydatków na nabycie środków ochrony roślin. Wyraźnie zwiększyły się nakłady na budynki i budowle oraz maszyny i urządzenia rolnicze. Pomimo wzrostów poziom wydatków na obrotowe środki produkcji i nakłady inwestycyjne jest bardzo niski, na co wpływa trudna sytuacja finansowa rolników i wysoki koszt kredytu, który zniechęca do jego zaciągania.

Bank wprowadził nowe produkty kredytowe takie jak:

1. „Kredyt gotówkowy czyste powietrze”,
2. „Świąteczny kredyt gotówkowy ze stałą stopą procentową”,
3. „Kredyt mieszkaniowy i pożyczka hipoteczna z okresowo stałą stopą procentową”,
4. „Kredyt obrotowy na zakup środków do produkcji rolnej”.

Rolnicy źle oceniają swoją bieżącą sytuację. Pogarsza ją szybki wzrost kosztów produkcji, za którym nie nadąża wzrost cen produktów rolnych. Rolnicy kupują mniej nawozów i środków ochrony roślin, co może przełożyć się na niższe plony w kolejnym sezonie. Wysoki koszt kredytu zniechęca rolników do tej formy finansowania działalności, zastępowana m.in. nieoprocentowanymi pożyczkami z ARMiR. Rolnicy zmagają się z rosnącymi kosztami produkcji, co jest przede wszystkim następstwem kryzysu energetycznego, powodującego drastyczny wzrost cen nawozów. Nawozy mineralne są najszybciej drożącą grupą środków do produkcji rolniczej na krajowym rynku. Z danych Coface wynika, że w III kwartale 2022 roku gospodarstwa rolne miały ponad 17% udziału w ogólnej liczbie niewypłacalności w Polsce. Rolnicy chętnie korzystają z uproszczonych postępowań pozasądowych i obwieszczeń pozasądowych o restrukturyzacji. Utrudnia to wierzycielom dochodzenie roszczeń. Na rynku zbóż panuje podwyższona zmienność. Nie należy oczekiwać spadku cen do poziomów obserwowanych przed wybuchem wojny Rosji z Ukrainą, zwłaszcza biorąc pod uwagę presję inflacyjną i rosnące koszty produkcji. Obserwowany obecnie odpływ kapitału spekulacyjnego z rynku zbóż może być przejściowy. Spadek cen ropy naftowej negatywnie wpłynął na ceny rzepaku, jednak zapowiedzi członków grupy zrzeszającej i stowarzyszającej kraje wydobywające i eksportujące ropę naftową (OPEC+) o ograniczeniu wydobycia o 2 mln baryłek ropy dziennie mogą zmienić rentowność produkcji biopaliw, a przez to podnieść notowania rzepaku, które obecnie wykazują tendencję spadkową. Rosnące koszty produkcji i transportu wpływają na niższe zainteresowanie produkcją buraka cukrowego w Polsce, a liczba plantatorów systematycznie maleje. Podwyżki kontraktowych cen skupu nie poprawią sytuacji plantatorów buraków cukrowych w bieżącym roku. Systematycznie maleje powierzchnia plantacji ziemniaków, jako że rolnicy rezygnują z jego upraw. Głównym powodem była niska cena ziemniaków, oferowana rolnikom w kontraktach na 2022 r. Ryzyko w wybranych sektorach gospodarki 18 kosztach produkcji, które w ciągu roku wzrosły ok. dwukrotnie. Obecny wzrost cen może być niewystarczający, by zahamować spadek zainteresowania uprawą ziemniaków. Kontynuacja konfliktu zbrojnego Rosji i Ukrainy może spotęgować problem braku rąk do pracy w zbiorach warzyw i owoców. Łączna podaż warzyw i owoców będzie niższa od potencjalnej. Wraz z rosnącymi kosztami produkcji, wynikającymi przede wszystkim z wyższych cen nawozów i środków ochrony roślin, będzie to wspierać dalszy wzrost cen. Odbudowa pogłowia świń w Chinach i odtworzenie stad skutkuje niższym popytem tego kraju na zagraniczne produkty wieprzowe. Mimo to obserwuje się wzrost cen wieprzowiny na światowych rynkach wskutek niedoboru podaży, za co odpowiada przede wszystkim ograniczenie ubojów w UE. Ceny skupu żywca nie pokrywają jednak rosnących nakładów na żywienie i utrzymanie zwierząt. Czynnikiem osłabiającym tendencję do odbudowy pogłowia, są koszty związane z rozprzestrzenianiem się epidemii ASF. Na koniunkturę w branży może też negatywnie wpłynąć sprawa zanieczyszczonej paszy

dla drobiu i trzody chlewnej, do produkcji których wykorzystywano tłuszcze techniczne zamiast spożywczych. Na światowym rynku wołowiny dynamika cen wyhamowała. Wynika to z dużej podaży żywca przy jednoczesnym spadku popytu z uwagi na rekordowe ceny wołowiny.

Dane dotyczące pogłównia wskazują jednak na ograniczony potencjał do wzrostu produkcji w UE. Wspiera to utrzymywanie się wysokiego poziomu cen tego mięsa. Niepewność odnośnie do przyszłej rentowności produkcji hamuje jej rozwój i odbudowę pogłównia. To zaś sprzyja stabilizacji produkcji mięsa w 2022 roku. Drobiarstwo pozostaje w dobrej sytuacji i to mimo silnej presji kosztowej. Koniunkturze sprzyja wzrost popytu, spowodowany głównie wzrostem cen wołowiny i wieprzowiny oraz poszukiwaniem przez konsumentów tańszego zamiennika. Jednocześnie podaż drobiu na świecie będzie maleć wskutek wysokich cen pasz i kosztów produkcji energii. Wojna rosyjsko-ukraińska zwiększyła konkurencję na unijnym rynku: zwiększona została podaż drobiu z Ukrainy po przejściowym zniesieniu ceł na jego import z tego kraju. Innym czynnikiem ryzyka jest wspomniana już sprawa zanieczyszczonej paszy dla drobiu i trzody chlewnej, a także kryzys energetyczny. Ponadto część producentów może ograniczyć produkcję zimą, jako że zagrożone są dostawy paliw grzewczych, a to może ograniczyć dostępność drobiu i jaj. Głównymi czynnikami ograniczającymi produkcję mleka na świecie są niekorzystne warunki meteorologiczne, a także presja kosztowa, która obniża opłacalność produkcji mleka. Niepewność odnośnie do zmian cen energii i kosztów produkcji zniechęca do zawierania kontraktów na dostawę wyrobów mlecznych. Krajowy popyt na mleko jest jednak silny. Wyższe ceny mogą jednak ograniczyć skłonność konsumentów do zakupów na krajowym rynku. Spadek popytu mógłby z kolei wymusić obniżenie ceny mleka, ponieważ nieskonsumowaną w kraju podaż trudno sprzedać na zagranicznych rynkach. Dodatkowo, ponowne istotne ograniczenie lub wstrzymanie produkcji nawozów, skutkujące brakiem dwutlenku węgla, uderzyłoby w przetwórców mleka, wstrzymując zapotrzebowanie na dostawy mleka. Oznaczałoby to straty dla producentów mleka. Podobny skutek mogłoby mieć ograniczenie dostaw energii elektrycznej.

Spółdzielcza Grupa Bankowa Bank Spółdzielczy w Pruszczu Pomorskim Oddział w Dąbrowie

Bank poinformował, iż w roku 2022 nie było dużego zainteresowania kredytami. Było ono o około 50% mniejsze w porównaniu z rokiem 2021. Część klientów zrezygnowała lub wstrzymała się z zaplanowanymi inwestycjami ze względu na duży wzrost oprocentowania w danym okresie. W kilku przypadkach wystąpiły trudności w spłacie wcześniej zaciągniętych kredytów, ale i część klientów spłaciła swoje zobowiązania przed terminem. Bank przygotował ofertę nowych produktów dla klientów, były to kredyty gotówkowe okazjonalne i kredyt EKO min na panele fotowoltaiczne i pompy ciepła.

➤ INFORMACJE OTRZYMANE Z CENTRALI NASIENNEJ Sp. z o.o. PRACOWNIKÓW I PRODUCENTÓW ROLNYCH W MOGILNIE

Centrala Nasienna Sp. z o.o. w 2022 roku zanotowała sprzedaż towarów na poziomie roku 2021. W roku bieżącym planowane było zwiększenie skupu rzepaku i zbóż o 15% w porównaniu do roku 2022.

➤ INFORMACJE OTRZYMANE Z ZAKŁADÓW PRZETWÓRSTWA ZBOŻOWO-MŁYNSKIEGO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Kruszwicy

Realizacja skupu zbóż w roku 2022 w odniesieniu do planu skupu była mniejsza o 3 tys. ton. Przewidywany plan skupu na rok 2023 zakłada skup mniejszy o 5 tys. ton w porównaniu do roku ubiegłego z uwagi na spadek konsumpcji.

Spółka nie prowadzi skupu interwencyjnego. Skup zbóż i rzepaku odbywa się na zasadach wolnego rynku, a dostarczone zboże musi spełniać parametry zboża konsumpcyjnego. Szczegółowe dane na temat skupu zbóż objęte są tajemnicą zawodową.

➤ **INFORMACJE OTRZYMANE Z AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA – Biuro Powiatowe w Mogilnie**

W roku 2022 do Biura Powiatowego ARiMR w Mogilnie złożono 2 056 wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich. Z tego tytułu beneficjentom z powiatu mogileńskiego w ramach wsparcia bezpośredniego wypłacono 55 896 446 zł.

W powiecie mogileńskim do ewidencji producentów wpisanych jest 4 344 aktywnych producentów rolnych, w tym w:

- gmina Mogilno – 1 842
- gmina Strzelno – 1 035
- gmina Dąbrowa – 631
- gmina Jeziora Wielkie – 836

Aktualną ilość gospodarstw w powiecie mogileńskim z podziałem na gminy lepiej zobrazują dane z ilości złożonych wniosków o płatności bezpośrednio w Kampanii 2022:

- gmina Mogilno – 856
- gmina Strzelno – 481
- gmina Dąbrowa – 303
- gmina Jeziora Wielkie – 416

Według stanu bazy z dnia 01 grudnia 2021 roku w powiecie mogileńskim w systemie Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt zarejestrowano:

Gatunek	Świnie	Bydło	Owce	Kozy
Liczba siedzib stad posiadających zwierzęta	406	553	14	26
Liczba zwierząt	20 420	18 776	278	81

Według stanu bazy z dnia 01 grudnia 2022 roku w powiecie mogileńskim w systemie Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt zarejestrowano:

Gatunek	Świnie	Bydło	Owce	Kozy
Liczba siedzib stad posiadających zwierzęta	374	535	16	27
Liczba zwierząt	19 403	19 266	308	83

W ramach działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 rolnicy powiatu mogileńskiego w 2022 roku ubiegali się o następujące płatności:

- płatność dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (tzw. płatność ONW) – 802 wnioski, kwota płatności 1 685 449 zł,
- płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne – 99 wniosków, kwota płatności 2 043 454 zł,
- płatności ekologiczne – 9 wniosków, kwota płatności 236 069 zł,
- płatności dobrostanowe – 41 wniosków.

W ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” objętego PROW na lata 2014 – 2020 w roku 2022 w powiecie mogileńskim 9 beneficjentów realizujących zobowiązania ekologiczne złożyło wnioski o przyznanie płatności.

Tabela. Powierzchnia użytków rolnych w Powiecie Mogileńskim (w ha).

Rok	Gmina Mogilno	Gmina Strzelno	Gmina Dąbrowa	Gmina Jeziora Wielkie
2022	18 895,68	11 591,96	7 610,45	7 231,11
2023	18 847,86	11 581,22	7 612,15	7 211,56

Źródło: <https://rejestrupraw.arimr.gov.pl/>

Na podstawie danych statystycznych za rok 2022 w Polskim Związku Hodowców Koni liczba koniowatych zarejestrowanych w powiecie mogileńskim wynosiła – **375 szt.**

(źródło: <https://www.pzhk.pl/hodowla/statystyka-cbdk/>).

➤ **INFORMACJE OTRZYMANE OD POWIATOWEGO INSPEKTORATU WETERYNARII W MOGILNIE**

W ramach zapobiegania ASF podejmowano następujące działania:

- przeprowadzono kontrole z zakresu przestrzegania zasad bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących trzodę chlewną,
- przeprowadzono dochodzenia epizootyczne, w celu wykluczenia ASF u padłych dzików,
- cyklicznie wykonywano ogrodzenia zapachowe, tworzące barierę przeciwko migracjom dzików, w obrębie granic powiatu (na granicy województwa kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego),
- we współpracy z ODR przeprowadzono szkolenia dla rolników,
- w ramach kontroli bioasekuracji przeprowadzono szkolenia hodowców,
- przeprowadzono dystrybucję ulotek na temat zapobiegania rozszerzeniu się ASF, zarówno wśród rolników podczas kontroli, jak również za pośrednictwem urzędów gmin oraz ARiMR, Starostwa Powiatowego i ODR.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Mogilnie w roku 2022 przeprowadził 684 kontrole, w gospodarstwach rolnych utrzymujących inwentarz żywy, w tym 346 kontroli z zakresu zasad bioasekuracji ASF. Podczas kontroli inspektorzy sporadycznie spotykali się z problemem dotyczącym niechęci posiadaczy zwierząt do przeprowadzania kontroli, a także opinią rolników na temat zbyt dużej ilości stawianych im wymagań. Największym problemem jest unikanie kontroli – sytuacja ta dotyczy jednego rolnika z powiatu mogileńskiego.

Najczęściej spotykane naruszenia to: brak mat dezynfekcyjnych, brak środków do dezynfekcji lub przeterminowane środki, nieodpowiednie warunki higieniczne w budynkach inwentarskich, pomieszczeniach paszowych, brak prowadzenia wymaganej prawem dokumentacji, brak zabezpieczeń budynków przed dostępem zwierząt wolnożyjących i domowych, przekroczenie terminowości zgłoszeń dotyczących zwierząt do ARiMR.

➤ **DZIAŁY SPECJALNE ROLNICTWA - INFORMACJE OTRZYMANE Z URZĘDU SKARBOWEGO W MOGILNIE**

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Mogilnie wydał 54 decyzje ustalające wysokość dochodu i zaliczek na podatek dochodowy z działów specjalnych produkcji rolnej. Działami specjalnymi produkcji rolnej są: uprawy w szklarniach i ogrzewanych tunelach foliowych, uprawy grzybów i ich grzybni, uprawy roślin „in vitro”, fermowa hodowla i chów drobiu rzeźnego i mięsnego, wylęgarnie drobiu, hodowla i chów zwierząt futerkowych

i laboratoryjnych, hodowla dżdżownic, hodowla entomofagów, hodowla jedwabników, prowadzenie pasiek oraz hodowla i chów innych zwierząt poza gospodarstwem rolnym (art. 2 ust. 3 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych).

Katalog czynności zaliczanych do działów specjalnych produkcji rolnej jest zamknięty. Nie stanowią działów specjalnych uprawy, hodowla i chów zwierząt w rozmiarach nieprzekraczających wielkości określonych w załączniku nr 2 do ustawy. Kryterium rozgraniczającym działalność rolniczą od działów specjalnych produkcji rolnej jest rodzaj i rozmiar tej działalności. Przychody z działów specjalnych podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym, gdy działalność jest prowadzona również poza gospodarstwem rolnym. Dotyczy to hodowli i chowu określonych w przepisach zwierząt (np. kotów lub psów rasowych). W przypadku upraw w szklarniach lub tunelach foliowych, nie ma znaczenia czy działalność ta jest prowadzona w ramach gospodarstwa rolnego, lecz jej wielkość.

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Mogilnie wydał 30 decyzji dla osób prowadzących hodowlę i chów zwierząt poza gospodarstwem rolnym (psy rasowe i koty rasowe) oraz 8 decyzji dla osób prowadzących działalność w zakresie upraw w szklarniach i tunelach foliowych.

➤ INFORMACJE OTRZYMANE Z POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W MOGILNIE

ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI WEDŁUG MIAST I GMIN

stan na dzień 31 grudnia 2022 roku

L.p	Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych			Bezrobotni z prawem do zasiłku		
			Ogółem	K	M	Razem	K	M
1	Miasto	Mogilno	338	231	107	70	48	22
	obszar wiejski		440	288	152	86	60	26
2	Miasto	Strzelno	194	129	65	28	12	16
	obszar wiejski		211	129	82	36	16	20
3	Gmina	Dąbrowa	168	124	44	35	23	12
4	Gmina	Jeziora Wielkie	190	113	77	51	33	18
Ogółem PUP			1541	1014	527	306	192	114
Zamieszkali na wsi w PUP			1009	654	355	208	132	76

ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI WEDŁUG MIAST I GMIN

stan na dzień 30 czerwiec 2023 roku

L.p	Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych			Bezrobotni z prawem do zasiłku		
			Ogółem	K	M	Razem	K	M

1	Miasto	Mogilno	357	240	117	69	43	26
	obszar wiejski		423	265	158	99	60	39
2	Miasto	Strzelno	227	143	84	38	17	21
	obszar wiejski		228	148	80	41	23	18
3	Gmina	Dąbrowa	151	104	47	30	17	13
4	Gmina	Jeziora Wielkie	180	102	78	44	20	24
Ogółem PUP			1566	1002	564	321	180	141
Zamieszkali na wsi w PUP			982	619	363	214	120	94

K – kobiety, M - mężczyźni

Stopa bezrobocia w naszym powiecie

1/ według stanu na koniec grudnia 2022 roku wynosiła 10,1%

2/ według stanu na koniec czerwca 2023 roku wynosiła 10,3%

➤ INFORMACJE DODATKOWE – DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ POWIAT

Wyjazd studyjny „Mała retencja – duże możliwości”.

Dnia 31 sierpnia 2022 r. odbył się wyjazd studyjny organizowany przez Nadleśnictwo Oborniki - „Mała retencja – duże możliwości”. Została przedstawiona prezentacja prof. UPP Bogdana Chojnickiego dotycząca zmian klimatu oraz prezentacja Jarosława Batora – Zastępcy Nadleśniczego Nadleśnictwa Oborniki dotycząca działań realizowanych przez Lasy Państwowe. Nie zabrakło również części terenowej, w trakcie której nastąpiły oględziny inwestycji związanych z małą retencją realizowanych w Nadleśnictwie Oborniki.

Powiatowy Plan Wodny.

Powiatowy Plan Wodny dla Powiatu Mogileńskiego został przygotowany przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie (grudzień 2022r.) i zawiera plan rozwoju gospodarki wodą na terenach wiejskich na lata 2023-2030. Głównym celem opracowania jest określenie aktualnego stanu rzeczy w sferze gospodarki wodnej na terenie powiatu, pod kątem zapewnienia wody dla rolnictwa i mieszkańców obszarów wiejskich. Powiatowy Plan Wodny zawiera diagnozę sytuacji w powiecie, cele działań i priorytetowe propozycje inwestycyjne oraz plan działania Lokalnego Partnerstwa Wodnego (LPW).

Podziękowanie

- Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Mogilnie,
- Burmistrz Mogilna,
- Burmistrz Strzelna,
- Wójt Gminy Dąbrowa,
- Wójt Gminy Jeziora Wielkie,
- Bank Spółdzielczy w Gnieźnie Oddział w Mogilnie,
- Spółdzielcza Grupa Bankowa Bank Spółdzielczy w Strzelnie,
- Bank Spółdzielczy w Pruszczu Pomorskim Oddział w Dąbrowie,
- Biuro Powiatowe ARiMR w Mogilnie,

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mogilnie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie,
- Centrala Nasienna sp. z o.o. Pracowników i Producentów Rolnych w Mogilnie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie,
- Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Mogilnie,
- Zakłady Przetwórstwa Zbożowo – Młynarskiego sp. z o.o. w Kruszwicy,
- Urząd Skarbowy w Mogilnie,
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Bydgoszczy Placówka Terenowa w Inowrocławiu,
- Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Bydgoszczy,
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Inowrocławiu.

Dziękujemy serdecznie wszystkim wymienionym urządům, instytucjom i firmom za udzielone informacje, niezbędne do przygotowania niniejszego sprawozdania na sesję Rady Powiatu.